

## 1.4. Ochrana životného prostredia a význam ekologického správania

### 1.4.1. Čo je dôležité vedieť?

Človek sa snaží pretvárať svoje prostredie podľa vlastných potrieb, a to má často škodlivé dôsledky. V súčasnosti čelíme nasledujúcim problémom:

- stále väčší nedostatok energií;
- rastúca populácia;
- problémy s ovzduším;
- problémy s pôdou;
- obmedzené prírodné zdroje;
- problémy s vodou;
- problémy so životným prostredím, uvedomovanie si znečistenia životného prostredia;
- odlesňovanie a jeho dôsledky;
- spracovanie odpadu.



Ochrana životného prostredia je spoločenská činnosť, ktorá škodlivým vplyvom predchádza alebo ich zmierňuje. Jeho cieľom je chrániť životné prostredie, ako sú horniny, pôda, voda, vzduch, voľne žijúce zvieratá, ako aj pamiatky pred škodlivými vplyvmi.

#### Úloha ochrany životného prostredia:



Ochrana čistoty vzduchu

Ochrana pôdy

Ochrana vôd

Ochrana proti hluku a vibráciám

Ochrana pred nebezpečnými látkami

Ochrana pred žiarením

Nakladanie s odpadmi



Zmenu podnebia spôsobuje ľudská činnosť, takže ju musíme znížiť. Škodlivé činnosti sa musia nahradiť takými činnosťami, ktoré chránia Zem pred ďalším znečisťovaním. Preto musíme v budúcnosti venovať väčšiu pozornosť udržateľnému hospodáreniu a ochrane životného prostredia.

### Desať prikázaní ochrany životného prostredia

Ak sa „Desať prikázaní ochrany životného prostredia“ naučíte používať v praxi, môžete tým výrazne prispieť k ochrane životného prostredia:



#### 1. Znížte zbytočnú spotrebu!

Nekupujte zbytočne potraviny a iné výrobky! Neplytvajte vodou a energiou! Buďte zodpovední! Ak znížite spotrebu, môžete dokonca ešte aj ušetriť.



#### 2. Nepoužívajte jednorazové výrobky!

V súčasnosti existuje veľa možností, ako si nájsť opakovane použiteľné obalové materiály a nákupné tašky namiesto jednorazových. Týmto spôsobom môžete výrazne znížiť množstvo odpadu vznikajúceho vo vašej domácnosti.



#### 3. Nepotrebné veci nevyhadzujte!

Svoje použité alebo nepotrebné veci niekomu predajte alebo venujte. Nových vlastníkov im môžete nájsť napríklad aj na sociálnych sieťach. Môžete tam bezplatne ponúkať svoje veci, oblečenie či elektroniku. Zo svojich starých vecí môžete dokonca vytvoriť aj niečo nové a znova ich použiť.



#### 4. Kupujte si kvalitné, opraviteľné a opakovane použiteľné produkty!

Kupujte kvalitnejšie, viackrát použiteľné výrobky (napríklad elektroniku). Ak sa pokazia, dajú sa opraviť a nemusíte namiesto nich kupovať nové.



### **5. Pri nákupe venujte pozornosť obalu a snažte sa žiť bez odpadu!**

Pred kúpou výrobku vždy skontrolujte jeho štítok, aby ste sa uistili, že má recyklovateľný obal. Tým zabránite znížiť množstvo obalov na skládke



### **6. Snažte sa, aby ste mali zelenú domácnosť!**

Nepripravujte viac jedla, ako dokážete zjesť. Odpad vzniknutý vo vašej domácnosti triedte, používajte čistiace prostriedky šetrné k životnému prostrediu. Vyberte si domáce spotrebiče, ktoré spotrebujú menej vody a energie.



### **7. Pestujte doma ekologicky!**

V dome so záhradkou, ale napríklad aj na balkóne, si môžete dopestovať ovocie a zeleninu. Môžete si vyrobiť aj vlastný kompost zo zvyškov potravín. Na polievanie používajte namiesto vody z vodovodu dažďovú vodu.



### **8. Myslite na ochranu zvierat a rastlín!**

Kupujte miestne kvety, alebo si vypestujte vlastné! Môžu byť nielen ozdobou záhrady, ale prilákajú aj včely a motýle. Konzumujte sezónne a lokálne vypestované ovocie a zeleninu.



### **9. Využívajte zelenú dopravu!**

Namiesto auta cestujte na krátke vzdialenosti na bicykli alebo choďte pešo. Ak musíte cestovať na väčšiu vzdialenosť, použite verejnú dopravu.



### **10. Sledujte svoje okolie a hľadajte zelené príležitosti!**

Prehodnoťte svoj každodenný život, zvyky a žite ohľaduplne k životnému prostrediu. Nové návyky sa stanú prirodzenou súčasťou vášho života oveľa ľahšie, ak ich budete začleňovať do svojho každodenného života postupne.